

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	014.01 «Середня освіта (українська мова і література)»
Рік підготовки:	1, 2
Семестр викладання:	1,2,3
Кількість кредитів ЄКТС:	10,5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	екзамен, екзамен, екзамен

Автор курсу та лектор:

Галенко Анна Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

старший викладач кафедри української філології та журналістики

посада

Viber за основним

gale18@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-066-8001302

телефон

телефоном

месенджер

за розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:

не передбачено

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:

Галенко Анна Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові

старший викладач кафедри української філології та журналістики

посада

Viber за основним

gale18@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-066-8001302

телефон

телефоном

месенджер

за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Курс «Історія світової літератури» покликаний сформувати комплекс професійної компетентності щодо основних питань зі світової літератури, ознайомити здобувачів вищої освіти з історією зародження, розвитку та функціонування усього розмаїття стилів та методів художньої літератури в контексті розвитку людства.

Вивчення дисципліни спрямоване на формування у здобувачів вищої освіти системних уявлень про основні тенденції розвитку світової літератури як виду мистецтва, зміни літературних напрямків, їх національну специфіку та взаємодію, розвиток творчого методу письменника як естетичного феномену.

Результати навчання: **Знання:** основні етапи, філософські та мовно-художні аспекти формування літератури різних періодів; провідні жанри та стилі кожної доби в їхній хронологічній послідовності; творчість провідних митців кожної доби та видатних перекладачів їхніх творів.

уміння: визначати основні чинники й аспекти розвитку літературних течій, напрямів світової літератури від античності до сьогодення; визначати основні особливості періоду розвитку літератури, вміння характеризувати літературну добу за історичними, ідейно-художніми передумовами, мовно-художніми особливостями, системою жанрів і жанрових різновидів; розрізняти твори, які презентують літературну добу, за особливостями їхньої поетики, проблематикою; виявляти в ході літературознавчих і філологічних аналізів творів, зіставлення оригіналу й перекладних варіантів риси авторського стилю, поетики, особливості семантики творів видатних митців доби.

Навички: самостійного опрацювання літературних творів, визначених для обов'язкового й рекомендованого прочитання, у формі «літературного словничка» та «читацького щоденника»; тезового конспектування рекомендованого списку літературно-критичних матеріалів; самостійної підготовки повідомлень до лекційних і практичних занять на літературну тему; опрацювання програмних тем курсу; дослідницької, зіставної, творчої роботи з літературним текстом, його фрагментами і перекладними зразками; систематизації та оформлення результатів власної роботи з літературним і літературно-критичним матеріалом у формі сучасних медіатекстів – презентацій, доповідей, есе, рецензій, літературних коментарів, опорних схем-таблиць, сенканів і хмар тегів, буктрейлерів тощо; аналізу та інтерпретування літературного тексту як предмета мистецтва, художнього образу й явища певної літературної доби; осмислення, оцінювання й відбору канонічних творів світового красного письменства у контексті історико-культурного їх функціонування, а також в умовах сучасного розвитку літературознавства й літературної критики, медіакультури; усвідомлення передумов і чинників генези світового літературного процесу, що зумовлюють розвиток філологічної науки; визначення рівня майстерності літературного твору як виявлення особливих творчих здібностей і професійних філологічних навичок у роботі з творами зарубіжної літератури.

Передумови до початку вивчення: Базові знання зі шкільного курсу літератури, та знання, здобуті при вивченні дисциплін «Вступ до літературознавства»

Мета курсу (набуті компетентності)

Вивчення курсу спрямоване на формування таких фахових компетентностей:

- ЗК10. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і міжкультурність у суспільстві, здатність до вираження національної культурної ідентичності і гнучкого ставлення до інших культур (культурна компетентність).
- ФК7. Здатність оперувати фаховою термінологією для розв'язання професійних завдань.
- ФК12. Здатність аналізувати й інтерпретувати твори української, зарубіжної літератури й усної народної творчості, визначати їх специфіку й місце в літературному процесі.
- ПРН5. Знати історичні особливості розвитку української літератури у вітчизняному та світовому контекстах, жанрову й стильову своєрідність художніх творів, їх місце у вітчизняному та світовому літературному процесі.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
Перший семестр				
1.	Антична література. Антична міфологія	2/0/2	Художня література як вид мистецтва. Термін і поняття «античної літератури», її географічні, історичні і хронологічні межі. Антична література – праматір європейської літератури. Антична література як джерело сюжетів і образів, скарбниця соціального і морального досвіду, «вічних» проблем людського існування, моделей людської поведінки. Періодизація, взаємозв'язок давньогрецької і давньоримської літератур. Поняття про міф. Специфіка міфологічного мислення. Поняття про міфологічний час. Поняття про архетип та міфологему. Категорії міфів та культурних героїв. Система античної міфології: космогонія, теогонія, міфи про героїв. Олімпійська міфологія. Пантеон богів. Творчий потенціал олімпійських богів. Аполлонізм та діонісизм в античній міфології. Культ Діоніса. Римська міфологія. Історико-культурне значення античної міфології. Розвиток міфологічних шкіл у XX столітті.	літературознавчий аналіз текстів, укладання «літературного словничка», дослідницька робота з літературним текстом, створення опорних схем-таблиць

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
2.	<p>Гомерівський період. Гомер. «Іліада» та «Одіссея»</p>	2/0/2	<p>Гомерівський під період. Гомер «Іліада» та «Одіссея». Гомерівське питання. Гомер і світова культура. «Іліада» та «Одіссея» – підсумок багатолітнього розвитку народної творчості та витвір генія. Жанрова природа епосів. Історична та міфологічна основа поем. Троянська війна в міфології Стародавньої Греції. Відображення двох етапів розвитку міфології (хтонічного і героїчного); картина світу на щиті Ахілла. Композиція, зміст та особливості сюжету поем. Особливості часу і простору поем. Художні особливості поем. Поетична техніка епосу: повторення, характер епітетів і порівнянь, ретардація, мова і розмір. Двоплановість поем. Боги та їх роль в долях героїв епічних поем Гомера. Ставлення героїв до богів та сприйняття ними визначної ролі Долі в їхньому житті. Образи центральних героїв «Іліади» та «Одісеї». Ахілл. Образ Одіссея. Дидактичний епос Гесіода. Настановча поема «Роботи і дні». Проблема соціальної несправедливості ставлення до сільської праці. Значення поеми для розвитку грецької культури і моралі. Практичні й моральні поради селянину. Песимістичне звучання поеми. Свавілья багатіїв і доля простого селянина. Притчі та їхнє місце в поемі. Перша літературна байка про яструба і соловейка. Система міфологічних уявлень у «Теології». Кіклічні поеми, їхні особливості. Антична байка. Езоп.</p>	<p>літературознавчий аналіз текстів, укладання «читацького щоденника»; творча робота з літературним текстом, написання есе, аналіз та інтерпретування літературного тексту</p>
3.	<p>Антична драма Софокл «Едіп-цар» та Евріпід «Гіпполіт»</p>	2/0/2	<p>Антична драма. Зародження і розвиток. Трагедія як жанр давньогрецької літератури. Походження трагедії. Класична трагедія. Есхіл, Софокл та Евріпід. Зміст трагедій Софокла та Евріпіда. Міфологічна основа трагедій. Композиційні засоби та мова</p>	<p>літературознавчий аналіз текстів, укладання «читацького щоденника»; творча робота з літературним текстом, створення</p>

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>трагедій. Злочин і кара Едіпа. Мотив знання (зрячості) і незнання (сліпоти) у трагедіях (Едіп, Тесей, Гіпполіт, Федра). Особливості трагічного конфлікту, втіленого в образах Едіпа та Гіпполіта. Образ Федри в трагедії Евріпіда «Гіпполіт»: Федра про становище жінок в Давній Греції; Суть внутрішнього конфлікту героїні; Любов як страждання; Прийоми розкриття характеру і почуттів героїні. Проблема Долі в давньогрецькій трагедії. Її вирішення в трагедіях Софокла і Евріпіда. Роль богів і богинь в перипетіях долі героїв трагедій Софокла та Евріпіда. Давня аттична комедія. Арістофан «Жаби», «Хмари», «Вершники».</p>	<p>презентацій, хмартегів, аналіз та інтерпретування літературного тексту</p>
4.	Антична лірика.	4/0/4	<p>I. Давньогрецька лірика Історичні етапи розвитку давньогрецької лірики. Лірика елегійна. Специфіка і різновиди елегій Калліна, Тиртея, Солона, Мімнерма, Феогніда Мегарського. Епіграми — присвяти Сімоніда Кеоського. Античне поняття ямбічної лірики, її представники: Семонід з Аморгу, Гіппонакт, Архілох. Поняття про мелос, його різновиди. Представники монодичного мелосу: Алкей, Сапфо, Анакреонт. Особливості хорової меліки пісень Стесіхора, Івіка, Алкмана та ін. Античне римування. Поняття про “алкеєву строфу”, “сапфічну строфу”. Основні напрями творчих пошуків поетів Александрії, їх художні відкриття і творчі здобутки. Теокрит як засновник буколістичної поезії та різноманітних за змістом ідилій. II. Давньоримська лірична поезія Етапи розвитку та різновиди давньоримської поезії. Катулл як поет-неотерик. Кохання в поезіях Катулла. «Золота середина» як життєвий принцип Горація (оди – книга II – «До Ліцінія Мурени» і «До Деллія»,</p>	<p>Участь в обговоренні, укладання «літературного словничка», зіставна, творча робота з літературним текстом, створення медіатекстів – сенканів і хмартегів, буктрейлерів</p>

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>книга III – «До хору юнаків і дівчат; II книга сатир (поезії 2, 6). Тема смерті й безсмертя в ліриці Горація (оди – книга I – «До Левконої»; книга II – «До Мецената» («Як на лірній струні...»), «До Мецената» («Незнаним досі, дужим крилом...»), «До Постума»; книга III – «До Мецената» («Тебе, нащадку роду тіренського...»), «До Мельпомени».</p> <p>Теми вина, дружби і кохання в поезії Горація (аналіз од – книга I «До Мецената», «До друзів»; книга II – «До Мецената» («Чому так тужиш...»), «До Помпея Вара», «До Баріни»; книга III – «До Лідії», «До Ліки»).</p> <p>Метаморфози долі і творчості Овідія (від «Любовних елегій» до «Скорботних елегій»).</p> <p>Давньогрецька міфологія в «Метаморфозах» Овідія.</p>	
5.	Вергілій «Енеїда»	2/0/2	<p>Вергілій. «Енеїда».</p> <p>Історія створення поеми.</p> <p>Міфологічна основа поеми та відображення історичних подій у творі.</p> <p>Поема Вергілія у порівнянні з її сюжетним прототипом – поемами Гомера. Особливості психологічної атмосфери «поеми вигнання» Вергілія «Енеїда». Психологізм поеми Вергілія.</p> <p>Образ Енея як епічного героя. Головні доміанти образу.</p> <p>Образ Дідони. Кохання Дідони та Енея.</p> <p>Функція богів у поемі.</p> <p>Художня мова поеми «Енеїда».</p> <p>Художні засоби.</p>	Участь в обговоренні, укладання «літературного словничка», зіставна, творча робота з літературним текстом, створення медіатекстів – сенканів і хмар слів
6.	Особливості розвитку середньовічної літератури. Середньовічний епос	4/0/4	<p>Соціальні та історичні передумови виникнення літератури середньовіччя.</p> <p>Особливості та періодизація літератури епохи середньовіччя.</p> <p>Релігійна середньовічна література та її жанрова різноманітність.</p> <p>Християнство в епоху середньовіччя.</p> <p>Середньовічний епос. Етапи розвитку європейського середньовічного епосу: архаїчний та героїчний.</p>	Участь в обговоренні, літературознавчий аналіз текстів, укладання «читацького щоденника»; підготовка повідомлень, творча робота з літературним

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>Архаїчний епос раннього середньовіччя, його характеристика. Героїчний епос пізнього середньовіччя. Спільне і відмінне в епосах. Національна своєрідність. Німецький героїчний епос «Пісня про Нібелунгів». Фольклорний зв'язок «Пісні» із піснями «Старшої Едди» та ісландською «Сагою про Вьолсунгів».</p> <p>Своєрідність композиції та хронотопу героїчного епосу. Зображення васально-сеньйоральних відносин (Зигфрід, Гунтер, Хаген, Рюдегер та інші).</p> <p>Жіночі образи в «Пісні про Нібелунгів».</p> <p>Художня дійсність в «Пісні про Нібелунгів»: риси епічної техніки, вплив стилістики лицарського роману.</p> <p>Французький героїчний епос. Художня своєрідність твору «Пісня про Роланда».</p> <p>Іспанський героїчний епос. «Пісня про Сіда»</p> <p>Міська середньовічна література.</p>	<p>текстом, створення презентацій, буктрейлерів тощо;</p>
7.	<p>Особливості розвитку західноєвропейської літературної доби середніх віків.</p> <p>Куртуазний лицарський роман. Лицарська поезія</p>	2/0/2	<p>Лицарська поезія. Основні жанри, тематика та художні особливості лицарської поезії.</p> <p>Лірика вагантів та голіардів. Основні теми та мотиви поезії. Художня своєрідність.</p> <p>Середньовічна міська література. Основні художньо-естетичні ознаки міської літератури. Провідні жанри міської літератури. «Роман про Лиса» як алегоричне зображення середньовічного суспільства.</p> <p>Розвиток драматичних жанрів міської літератури. Характеристика містерії, міраклія, мораліте. Розвиток комічних жанрів. Фарс.</p> <p>Куртуазний лицарський роман, його типологія, тематика, художня своєрідність. Основні цикли лицарського роману.</p> <p>Роман про Трістана та Ізольду. Джерела сюжету та історія формування роману про Трістана та Ізольду. Зображення в романі історико-культурних рис епохи Середньовіччя. Образи Трістана та Ізольди. Образ короля Марка.</p>	<p>підготовка повідомлень написання есе, аналіз та інтерпретування літературного тексту як предмета мистецтва, художнього образу й явища певної літературної доби;</p>

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Жанрова своєрідність роману. Риси куртуазності. Елементи інших жанрів (казки, епосу) в його складі.	
8.	Художня своєрідність літератури епохи Відродження	2/0/2	Епоха Відродження. Періодизація та загальна характеристика. Зміна картини світу в період Відродження. Значення культури античності для світогляду людини Відродження. Передвідродження та Відродження в Італії. Синтез гуманістичного світогляду та середньовічної поетики в поемі Данте «Божественна комедія». Мандри колами Пекла. Устрій Пекла(IX пісня). «Чистилище». Зустріч з Беатріче. Розповідь про історію кохання з Данте. Опис Раю. Дж. Боккаччо – батько європейської новелістики. Теми та проблеми «Декамерона».	підготовка повідомлень, написання есе, аналіз та інтерпретування літературного тексту як предмета мистецтва, художнього образу й явища певної літературної доби;
9.	Відродження у Франції, Англії, Іспанії. Поезія епохи Відродження	4/0/4	Роман Ф.Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель» Національна своєрідність Відродження в Іспанії. Роман Сервантеса «Дон Кіхот» та його значення в контексті світової літератури. Поезія епохи Відродження. Ф. Петрарка – батько європейської поезії. Збірка «Канцоньєре» в контексті літератури гуманізму. Творчість «Плеяди» та поезія П. де Ронсара. Відродження в Англії: хронологічні межі, загальна характеристика, представники. Творчість В. Шекспіра. «Шекспірівське питання» у наш час. «Шекспірівський канон» та його своєрідність. Поняття комічного та трагічного у В. Шекспіра.	літературознавчий аналіз текстів, укладання «літературного словничка», дослідницька робота з літературним текстом, створення опорних схем-таблиць
Другий семестр				
10.	Бароко в європейській літературі	4/0/4	Суспільно-політичні та культурні передумови виникнення мистецтва бароко. Бароко. Основні риси літературного	літературознавчий аналіз текстів, укладання «читацького

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>стилю. Літературні течії та школи бароко: гонгоризм, маринізм, преціозна школа, метафізична школа. Барокові тенденції в іспанській поезії XVI століття. Творчість Гонгори як відображення барокового стилю. «Ясний» і «темний» стилі Гонгори. Проза іспанського бароко. Шахраський роман «Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення, зразка волоцюг і дзеркала крутіїв» Франсіско де Кеведо. Іспанська барокова драматургія. Педро Кальдерон де ла Барка та його драма «Життя є сон». П'єса «Саламейський алькальд».</p>	<p>щоденника»; творча робота з літературним текстом, написання есе, аналіз та інтерпретування літературного тексту</p>
11.	Літературний процес XVII ст.	2/0/2	<p>Особливості літературного процесу XVII ст. Ренесансний реалізм в літературі XVII ст. Суспільно-політичні передумови розвитку мистецтва бароко в Німеччині XVII століття. Німецька драматургія. Творчість А. Гріфіуса. Німецький роман. Гріммельсгаузен «Незвичайні пригоди Сімпліція Сімпліціссимуса» – вершина творчості письменника й яскравий зразок німецького бароко. Загальна характеристика англійської літератури XVII століття. Англійська література XVII ст. Поема Джона Мільтона «Утрачений рай» – зразок релігійно-філософського епосу XVII століття.</p>	<p>літературознавчий аналіз текстів, укладання «читацького щоденника»; творча робота з літературним текстом, створення презентацій, хмар тегів, аналіз та інтерпретування літературного тексту</p>
12.	Класицизм у літературі XVII століття	2/0/2	<p>Класицизм як літературний стиль Соціально-історичні передумови виникнення класицизму. Нормативність естетики класицизму. Загальна характеристика французької літератури XVII століття. Франсуа Малерб – перший французький класицист. Н. Буало «Поетичне мистецтво». Головні положення трактату. П'єр Корнель – провідний представник першого етапу французької класичної драматургії. Драми „Сід”, „Цінні”, „Горацій” . Творчість Жана Расіна . Майстерність</p>	<p>Участь в обговоренні, укладання «літературного словничка», зіставна, творча робота з літературним текстом, створення медіатекстів – сенканів і хмар тегів, буктрейлерів</p>

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>зображення долі жінки в трагедії „Федра”.</p> <p>Життя і творчість Ж.Б.Мольєра. Комедії „Тартюф”, „Дон Жуан, або кам’яний гість”, „Міщанин-шляхтич”, „Скупий”.</p> <p>Особливості байкарської творчості Лафонтена. Соціальна байка «Звірі під час чуми».</p> <p>Афоризми Ларошфуко і Лабрюєля. Казки Шарля Перро і їх місце в літературі XVII століття. Роль Перро у „суперечці давніх і нових”.</p>	
13.	Просвітництво в світовій літературі	2/0/2	<p>Європейська література XVIII століття, основні літературні напрями, стилі. Соціокультурні передумови виникнення просвітництва, відображення їх у творах.</p> <p>Англійська література в добу Просвітництва. Жанрова та стильова різноманітність. Літературознавчі праці «Спроба про критику» А. Поупа і «Мистецтво поетичне» Н.Буало.</p> <p>Вольтер — один з найбільших французьких філософів-просвітників XVIII століття: поет, прозаїк, сатирик, трагік, історик, публіцист, антиклерикал.</p> <p>Жан-Жак Руссо — женецький франко-швейцарський письменник, філософ-просвітник, композитор. Літературні доробок. Русчоїзм як напрям в літературі. Художня специфіка філософсько-ліричного роману «Юлія, або Нова Елоїза» Ж.Ж. Руссо.</p> <p>Творчість П. Бомарше: «Мемуари», трилогія про Фігаро.</p> <p>Роман Д. Дефо. “Робінзон Крузо”- уславлення енергії і заповзятливості людини в умовах чужого екзотичного середовища. Просвітницька концепція людини і образ Робінзона Крузо.</p> <p>Авантюрний елемент в композиції роману. Жанрова своєрідність та художні особливості роману Дефо.</p> <p>Німецька література доби Просвітництва.</p> <p>Творчість Ф. Шіллера: драма «Вільгельм Телль», балада «Рукавичка».</p> <p>Творчість Й.-В.Гете. Балада «Вільшаний король». «Фауст».</p>	<p>Участь в обговоренні, літературознавчий аналіз текстів, укладання «читацького щоденника»; підготовка повідомлень, творча робота з літературним текстом, створення презентацій, буктрейлерів тощо;</p>

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
14.	Сентименталізм в європейській літературі XVIII століття	2/0/2	<p>Сентименталізм як літературний напрям.</p> <p>Л.Стерн. „Сентиментальна подорож Францією та Італією”.</p> <p>Образ людини у творі Генрі Філдінга «Історія Тома Джонса, знайди».</p> <p>Комічна епопея англійського життя.</p> <p>Особливості поетичного вираження почуттів у поезії Гете-письменника періоду «Бурі й натиску»: поєднання національних і фольклорних традицій, мелодійність, розмаїття барв, органічне поєднання природи й ліричного переживання тощо («Майова пісня», «Дика троянда», «Фульський король», «Пісня мандрівника в бурю», «Прометей», «Морська подорож» та ін.).</p> <p>Роман «Страждання юного Вертера» Гете, актуальність для його сучасників та зараз.</p> <p>Поети англійського сентименталізму. Роберт Бернс та його поезії.</p> <p>Роман-сповідь Денні Дідро «Чорниця». Розкриття злочину церкви.</p> <p>Жан-Жак Руссо «Сповідь». Культ природи. «Природна релігія» і культ почуттів. Культ індивідуальності.</p>	<p>підготовка повідомлень написання есе, аналіз та інтерпретування літературного тексту як предмета мистецтва, художнього образу й явища певної літературної доби;</p>
15.	Романтизм. Розвиток французького романтизму	2/0/2	<p>Романтизм.</p> <p>Соціокультурні, історичні, філософські передумови появи романтизму на початку XIX ст.</p> <p>Преромантизм і романтизм як літературний стиль. Течії і школи в літературі романтизму.</p> <p>Жанрова система романтизму.</p> <p>Основні риси романтичної літератури. Зв'язок з попередніми літературними стилями. Ідеалізація природи. „Місцевий колорит”, „живописність” у літературі романтизму. Типізація, історизм та уява.</p> <p>Романтичний герой. Концепція особистості, кохання.</p> <p>Французький романтизм. Основні етапи розвитку. Передмова до „Кромвеля” – маніфест романтизму.</p> <p>Заперечення нормативної естетики класицизму, ідея історичного розвитку мистецтва. Теорія гротеску</p>	<p>підготовка повідомлень, написання есе, аналіз та інтерпретування літературного тексту як предмета мистецтва, художнього образу й явища певної літературної доби;</p>

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>й антитези. Програма романтичного театру.</p> <p>Життєвий і творчий шлях В.Гюго. Історичний роман В.Гюго „Собор Паризької Богоматері”. „Місцевий колорит” і соціальна тема в романі. Система образів. Трактатування добра й роль гротеску, образ собору та його місце в загальній композиції твору.</p> <p>Проза В.Гюго періоду вигнання. Соціальні питання роману „Знедолені”. Приниження чоловіків через належність до класу пролетаріату. Падіння жінки через голод. Згасання дитини через морок невігластва. Зведення соціально-історичних конфліктів до боротьби „вічних” начал Добра й Зла.</p> <p>Життєвий і творчий шлях Жорж Санд.</p> <p>Аналіз творів „Індіана”, „Лелія” – романи про залежне й принизливе становище жінки в тогочасному суспільстві й протест проти цього становища.</p> <p>Тема митця й мистецтва в романі „Консуело”.</p>	
16.	Англійський, німецький романтизм	2/0/2	<p>Байронічна течія.</p> <p>Поема Байрона „Паломництво Чайльд Гарольда”. Проблематика та автобіографічні риси твору.</p> <p>Проблема свободи в творчості Байрона й втілення її в поемі.</p> <p>Особливості жанру й художньої структури ліро-епічної романтичної поеми „Паломництво Чальд Гарольда”.</p> <p>„Байронічний герой”, його риси, відображення в його образі типових рис епохи. Функції образів природи і романтичний пейзаж в поемі.</p> <p>Гротескно-романтична (гофманівська) течія. Гофман «Малюк Цахес, на прізвисько Цинобер», «Золотий горнець», «Життєва філософія кота Мурра».</p> <p>Гротескне відтворення дійсності в повісті Е. Гофмана "Малюк Цахес, на прізвисько Цинобер". Проблематика твору. Жанрова своєрідність твору. Художні засоби.</p>	літературознавчий аналіз текстів, укладання «літературного словничка», дослідницька робота з літературним текстом, створення опорних схем-таблиць

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
Третій семестр				
17.	Реалізм у літературі XIX ст.	2/0/2	<p>Реалізм. Часові межі й періодизація розвитку. Історичні та культурні джерела явища. Розвиток науки як основа методу. Історична школа у Франції. Зв'язок з романтизмом і реалізмом XVIII ст. Роман як основний жанр реалізму. Французька література середини XIX ст.</p> <p>Демократизація літератури і літературного героя. Політичні та естетичні погляди Ш.Бодлера. "Квіти зла" Ш.Бодлера – зміст назви, композиція, гематика циклів, людина і світ, способи творення „інтелектуальної поезії”. Незвичність образної системи.</p> <p>Оноре де Бальзак (1799–1850). Основні віхи творчості та особливості світогляду письменника. «Людська комедія»: історія написання, художня структура, тематика і проблематика, образи. Проблематика роману «Шагренева шкіра». Жанрова та композиційна специфіка твору.</p> <p>Повість «Гобсек» у структурі «Людської комедії». Сюжетно-композиційні особливості твору («розповідь у розповіді»).</p> <p>Конфлікт між мрією та реальністю у романі Г. Флобера «Пані Броварі».</p> <p>Американська література в 1850-1869 роки.</p> <p>Г.Мелвіл – представник філософського напрямку в американській літературі. Жанрова своєрідність роману „Мобі Дік, або Білий кит”. Поєднання романтичного й реалістичного начал.</p> <p>Англійський реалізм. Основні представники і основні жанри, роль роману-виховання, герої англійських реалістів. Еволюція реалізму протягом першої половини та середини XIX ст. Англійська поезія.</p> <p>Ідея згубності людської пихи у романі Чарльза Діккенса «Домбі і син».</p> <p>Гуманістичні ідеї та їх утілення у повісті Чарльза Діккенса «Різдвяна пісня у прозі».</p> <p>Німецька література середини XIX</p>	літературознавчий аналіз текстів, укладання «читацького щоденника»; творча робота з літературним текстом, написання есе, аналіз та інтерпретування літературного тексту

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>ст. Політична ситуація у країні „Молода Німеччина” і її роль в соціальних битвах. Причини переваги поезії і драми в літературі даного періоду. Естетика Гегеля: етапи розвитку мистецтва, визначення прекрасного, уявлення про творчий акт, предмет мистецтва, ставлення до романтизму і романтиків.</p>	
18.	Література кінця ХІХ-початку ХХ СТ. «Нова драматургія»	2/0/2	<p>Особливості розвитку літератури кінця ХІХ-початку ХХ ст. Нові тенденції у драматургії кінця ХІХ–початку ХХ ст. «Стара» і «нова драма». Зміни в драматургії кінця ХІХ – початку ХХ ст. Норвезька література. Генрік Ібсен — зачинатель європейської “нової драматургії”. Еволюція творчості Ібсена, три основні періоди (романтичний, реалістичний, символічний). “Ляльковий дім” Генріка Ібсена як зразок соціально-психологічної драми. Аналітична композиція п’єси. Філософські, соціальні та морально-етичні ідеї твору. Новаторство Ібсена-драматурга. Особливості драматичного конфлікту та розвитку сценічної дії в п’єсі. Система образів. Глибокий психологізм зображення духовного розвитку особистості. Еволюція образу Нори. З англійської літератури. Джордж Бернард Шоу(1856—1950). “Пігмаліон” Б.Шоу- творець соціально-аналітичної“драми-дискусії”. Шоу й “ібсенізм”. “Театральна революція” Шоу, його “драми ідей”. Сутичка різних поглядів - основа дії його п'єс. Зображення героя як “носія ідей”. Динамізм дії й парадоксальність як невід’ємні риси творчості митця. Інтелектуальний характер драматургії Б.Шоу. Комедія “Пігмаліон” - зразок “драми-дискусії”. Трансформація античного міфу в п’єсі. Проблематика, демократична спрямованість критики суспільних уявлень про залежність духовного потенціалу людини від умов її народження та виховання. Конфлікт між філологічними</p>	літературознавчий аналіз текстів, укладання «читацького щоденника»; творча робота з літературним текстом, створення презентацій, хмар тегів, аналіз та інтерпретування літературного тексту

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			експериментами Хіггінса та його моральною відповідальністю за долю Елайзи - основа полеміки навколо "експерименту над людиною". Сутність духовного зростання Елайзи Дулітл. Соціально-виховна спрямованість твору. Художні особливості. Своєрідність ремарок. Сутність "відкритого фіналу". Засоби комічного в п'єсі. Місце Шоу в англійській і світовій літературі.	
19.	Модернізм в другій половині ХІХст. - початку ХХст.	2/0/2	Літературний процес на межі ХІХ-ХХ століть. Характеристика основних літературних напрямків. Ранній модернізм у прозі кінця ХІХ - початку ХХст. Поширення імпресіонізму в літературі. Проблема літературного імпресіонізму. Елементи імпресіонізму в творчості П.Верлена, Е.Золя, Г.Мопассана. Виникнення неоромантизму. Оновлення європейського роману як вияв творчої свободи митця. Елементи імпресіонізму, символізму та неоромантизму в прозових творах доби. Модерністський роман. О.Вайльд "Портрет Доріана Грея" - пам'ятка декадентської доби, вірець інтелектуального роману. Філософсько-естетичні й моральні проблеми твору. Творче втілення різних аспектів естетизму в образах Доріана Грея, лорда Генрі, художника Безіла Голуорда. Центральний образ твору. Етико-філософський сенс конфлікту краси й моралі та особливості його розв'язання. Своєрідність теми кохання у творі. Символічне значення портрета. Тема пам'яті в романі М.Пруста „У пошуках втраченого часу”. Концепція особистості й руйнування характеру в творі. Проблема мистецтва і творчої особистості в спадщині М.Пруста.	Участь в обговоренні, укладання «літературного словничка», зіставна, творча робота з літературним текстом, створення медіатекстів – сенканів і хмар тегів, буктрейлерів
20.	Модернізм. Література кінця ХІХ-ХХст.	2/0/2	Посилення суб'єктивізму у французькій прозі 60-90-х рр. ХІХ ст. Своєрідність психологізму Мопассана. Звернення письменника до	Участь в обговоренні, літературознавчий аналіз текстів, укладання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>дослідження „чистої психології” в романі „Пер і Жан”. Пізній Мопассан: романи „Сильна як смерть”, „Наше серце”. Мопассан-новеліст.</p> <p>Розробка принципів натуралізму Е.Золя та братами Гонкурами. Е.Золя – глава французького натуралізму. Естетичні погляди. Концепція „експериментального роману” Золя. ”Жерміналь” Е.Золя – роман про пробудження народної свідомості. Особливості поетики.</p> <p>Відображення фізіологічних аспектів людського життя та його соціальної панорами у творі Е.Золя «Жерміналь».</p> <p>”Новий психологізм” К.Гамсуна. Роман „Голод” – художня реалізація принципів „нового психологізму”.</p> <p>Елементи натуралізму й імпресіонізму в романі.</p> <p>”Дари землі” К.Гамсуна – тема людини-трудівника в романі.</p> <p>Символічний план твору. Принципи неореалізму. Проблема творчого методу Г.Гамсуна.</p> <p>Повість-антиутопія Дж. Орвелл «Колгосп тварин».</p> <p>Проблематика твору.</p> <p>Викриття радянського тоталітарного режиму та символізм образів твору Дж. Орвелла «Колгосп тварин».</p> <p>Традиції Гюстава Флобера в творі „Життя”. Роман про зміну двох культур. Специфіка пейзажу та його художня функція в творі.</p> <p>Експресіонізм у німецькій літературі. Естетика і поетика експресіонізму.</p>	<p>«читацького щоденника»;</p> <p>підготовка повідомлень, творча робота з літературним текстом, створення презентацій, буктрейлерів тощо;</p>
21.	Європейська модерністська проза	2/0/2	<p>Австрійська література. Франц Кафка — австрійський німецькомовний письменник-модерніст. Концепція світу і людини в творчості митця.</p> <p>Своєрідність світобачення і його художнього вираження в оповіданні “Перевтілення”.</p> <p>“Перевтілення”- яскравий зразок стильової довершеності новаторської прози митця. Філософська проблема твору. Оригінальність трансформації теми “маленької людини”.</p> <p>Внутрішні суперечності головного героя. Людське й “тваринне” в образі Грегора Замзи. Викриття абсурдності</p>	<p>підготовка повідомлень написання есе, аналіз та інтерпретування літературного тексту як предмета мистецтва, художнього образу й явища певної літературної доби;</p>

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>світового буття у творі. Особливості композиції, сенс центральної метафори. Символічність твору. Поєднання реальності і міфотворчості. Особливості художнього стилю Ф.Кафки. Ернест Міллер Хемінгуей (1899—1961) “Старий і море”</p> <p>Творчий шлях американського журналіста, письменника, лауреата Нобелівської премії Е.Хемінгуея. Багатство творчої спадщини митця. Хемінгуейівський “герой кодексу” - сильна самотня людина, її здатність постояти за себе, прагнення до незалежності й свободи, вміння цінувати дружбу й кохання. Новаторство прози: лаконізм, відвертість сповіді від першої особи, “принцип айсберга”.</p> <p>“Старий і море” — філософська повість-притча про людину. “Життєподібний” сюжет і філософсько-символічний зміст твору. Показ драматичних суперечностей людського буття: його осмисленості й абсурдності, перемог і поразок, величі й слабкості, протистояння людини природі та єдності з нею.</p> <p>Система образів притчі та їх символіка. Оспівування сили волі, розуму, мужності, гідності, вірності, духовної незламності та оптимізму. Утвердження закону природного життя в образі старого Сантьяго. Порушення соціальних та моральних проблем сучасності. Сенс фіналу повісті.</p>	
22.	Література на межі ХХ-ХХІ ст. Постмодернізм	2/0/2	<p>Характеристика літератури кінця ХХ-початку ХХІ ст. Зародження та розвиток постмодернізму. Нові обрії жанру фантастики (С.Лем, Р.Бредбері, брати Стругацькі, С.Кінг, А.Азімов та інші). Роман-антиутопія в контексті світової літератури. Рей Дуглас Бредбері. «Усмішка». «451° за Фаренгейтом», «Кульбабове вино». Тривога за майбутнє суспільства в романі-антиутопії «451° за Фаренгейтом».</p>	підготовка повідомлень, написання есе, аналіз та інтерпретування літературного тексту як предмета мистецтва, художнього образу й явища певної літературної доби;

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Тема знецінення культури. Мотиви пожежі, тотального контролю, переслідування інакомислення тощо. Натовп і влада. Важке прозріння особистості в тоталітарному суспільстві.	
23.	Постмодернізм. Сучасна світова література	4/0/4	Г.Гессе «Гра в бісер». Критика «фейлетонної доби». Дж.Селінджер «Ловець у житті». Складність людських стосунків у сучасному світі . П.Коельо «Алхімік» - роман-бестселер. Життя щедре до тих, хто йде за покликом своєї долі. Х. Кортасар «Гра в класики». Маніакальний пошук особистістю причин справжнього життя. Патрік Зюскіндт «Парфюмер». Умберто Еко «Ім'я троянди».	підготовка повідомлень, написання есе, аналіз та інтерпретування літературного тексту як предмета мистецтва, художнього образу й явища певної літературної доби;

Рекомендована література

Основна:

1. Бовсунівська Т. Жанрові модифікації сучасного роману. Харків.: Вид-во «Діса плюс», 2015. 368 с.
2. Галич О. А., Дмитренко В. І., Фоменко В. Г. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середньовіччя: Навч.-метод.посібник Луганськ: Янтар, 2003. 228с.
3. Давиденко Г. І., Величко М. О. Історія зарубіжної літератури XVII – XVIII сторіччя: Навч. Посібник. К., 2007. 292 с.
4. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження . К., 2007. 248 с.
5. Давиденко Г., Стрельчук Г., Гричаник Н. Історія зарубіжної літератури XX століття: навчальний посібник; 3-тє вид., перероб. та доп. Київ, 2011. 488 с.
6. Давиденко Г., Чайка О., Гричаник Н. Кушнерьова М. Історія новітньої зарубіжної літератури : навчальний посібник. Київ, 2008. 274 с.
7. Денисова Т. Історія американської літератури XX століття : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Довіра, 2002. 318 с.
8. Кирилюк З. В. Зарубіжна література. Античність. Середньовіччя. Відродження. Бароко. Класицизм. Тернопіль : Астон, 2002. 259с.
9. Ковбасенко Ю.І. Антична література: Навчальний посібник. К.: Вид-во КМПУ «Університет», 2015. 256 с.
10. Кузьменко В. І. Історія зарубіжної літератури XX ст.: навчальний посібник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2012. 432 с.
11. Павличко С. Зарубіжна література: дослідження та критичні статті. Київ : Основи, 2001. 324 с.
12. Пашенко В.І., Пашенко Н.І. Антична література. К.: Либідь, 2008. 718 с.
13. Шалагінов Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX ст. К.: Вид-чий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 489с.

14. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження / За ред. Я. І. Кравця. К.: Знання, 2011. 476 с.

Додаткова:

1. Артемчук В., Малько В. Бароко як перший загальноєвропейський художній напрям. Європейське та українське бароко // *Світова література*. 2013. №15. С. 19-24.
2. Бабелюк О. Принципи постмодерністського текстотворення сучасної американської прози малої форми: монографія. Дрогобич : ТЗОВ «Вимір», 2009. 296 с.
3. Бігун Б. Митець і його творіння за постмодерністської доби. *Всесвітня література*. 2002. №5-6. С. 75-81
4. Гординський С. Поезія Франсуа Війона // С. Гординський. На переломі епох. Львів: Світ, 2004. 504 с.
5. Давиденко Г. Й. Історія західноєвропейської літератури раннього і зрілого Середньовіччя: Навч. Посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 261 с.
6. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Чарлза Е. Вінквіста та Віктора Е. Тейлора ; пер. зангл. В. Шовкун. Київ: Основи, 2003. 503 с.
7. Здолавши півшляху життя земного... «Божественна комедія» Данте та її українське відлуння / Пер. та упоряд. М. Стріха. К.: Факт, 2001. 136 с.
8. Киченко О. Постмодернізм і роман: метаморфози традиційного жанру. *Всесвіт*. 2004. № 11-12. С. 176-179.
9. Ковбасенко Ю. Література постмодернізму: по той бік різних боків. *Тема*. 2002. №1. С. 2-21.
10. Кун М.А. Легенди та міфи стародавньої Греції . К., 1996. 459с.
11. Курціус Ернст Роберт. Європейська література і латинське Середньовіччя / пер. з нім. А. Онишко. Львів: Літопис, 2007. 752 с.
12. Література західноєвропейського середньовіччя: Навч. посібник / Під ред. Н. О.Висоцької . Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2003. 449 с.
13. Лімборській І.В. Класицизм як художньо-естетична система: етапи становлення, художні форми, національні варіанти. *Зарубіжна література в навчальних закладах*. 2004. №2. С.2-6.
14. Ніколенко О. Бароко. Класицизм. Просвітництво: Література XVII - XVIII ст.: Посібник для вчителя. Харків, 2003.
15. Пахаренко В. Постмодернізм в дзеркалі літературознавства. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2002. № 5-6. С. 3-6.
16. Рубанова Г. Л. Історія світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя (III – XIV ст.). Львів: ПАІС, 2004. 144 с.
17. Фесенко В. Алхімія слова живого. Французький роман 1945-2005 : навч. посіб. Київ: Промінь, 2005. 383 с.

Інформаційні ресурси:

1. AeLib: Бібліотека світової літератури. URL: <http://ae-lib.org.ua/>
2. Infolio: електронна бібліотека. URL: <http://www.infoliolib.info/>
3. Бібліотека світової літератури. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/>
4. Бібліотека українського центру. URL: <http://ukrcenter.com>
5. Буквоїд: електронна бібліотека. URL: <http://bukvoid.com.ua/library/>
6. Державна бібліотека України для юнацтва. URL: <http://www.4uth.gov.ua/>
7. Електронна бібліотека української літератури (зарубіжна література). URL: <http://ukrlib.com>
8. Літературний акцент. URL: <http://litakcent.com/>
9. Літературний центр. URL: <http://litcentr.in.ua/>
10. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.org/>
11. Світ літератури. URL: <http://svitliteraturu.com/>
12. Тека творів. Читиво. URL: <http://chtyvo.org.ua/genre/khudozhnia/books/>

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

У першому семестрі:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Відповіді на проблемні питання	30
Літературний аналіз творів	20
Творчі роботи	20
Екзамен	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

У другому семестрі:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Відповіді на проблемні питання	30
Літературний аналіз творів	20
Творчі роботи	20
Екзамен	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

У третьому семестрі:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Відповіді на проблемні питання	30
Літературний аналіз творів	20
Творчі роботи	20
Екзамен	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність: Дотримання академічної доброчесності ґрунтується на внутрішньоуніверситетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. Запозичення та цитування мають бути оформлені відповідними посиланнями. Інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності має бути достовірною. Перевірка текстів на унікальність здійснюється за допомогою програмного забезпечення

Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Результати навчання студентів оцінюються викладачем об'єктивно. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Завдання і заняття:

Здобувачі вищої освіти мають відвідати усі лекції і практичні заняття курсу та виконати усі завдання. У будь-якому разі здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Здобувач вищої освіти має право презентувати виконані завдання за пропущені з поважної причини заняття під час консультації викладачата отримати за них бали.

Поведінка в аудиторії:

На заняттях вітається творча активна робоча атмосфера, середовище є відкритим до набуття нового досвіду та до навчання, продукування креативних ідей, передбачається готовність і здатність розв'язувати наукові проблеми з історії літератури. Курс передбачає індивідуальну та групову роботу.

Під час занять здобувачі: вільно висловлюють свої погляди, дотримуючись правил культури спілкування; коректно поводяться між собою; не перешкоджають проведенню заняття, дотримуються вимог техніки безпеки.

Під час контролю знань: мають право на отримання від викладача роз'яснень щодо оцінки; не послуговуються зовнішніми джерелами інформації; самостійно виконують завдання для контролю знань.